Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Central (judecător: A. Roșca.)
dosarul nr.2a-100/2024

C U R T E A D E A P E L N O R D
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

17 aprilie 2025 mun.Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Grosu Stanislav
Judecători Țihonschi Alina și Holban Radu
Grefier Grișciuc Paula

examinând în ședință publică, cererea de apel formulată de Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 16 noiembrie 2023,

emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pogor Nina către Țurea Irina și Țurea Sergiu privind încasarea datoriei,-

C O N S T A T Ă :

Pretențiile reclamantei:

La 20 iulie 2021, reclamanta Pogor Nina s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Țurea Irina și Țurea Sergiu privind încasarea în mod solidar a datoriei în mărime de 29 500 EURO, conform echivalentului în lei la data executării hotărârii.

În motivarea acțiunii menționează că, la data de 18 noiembrie 2013 conform recipisei Pogor Nina a împrumutat lui Țurea Irina și Țurea Sergiu bani în sumă de 29 500 EURO pentru procurarea unui apartament pe un termen nedeterminat.

La data de 22 noiembrie 2013 Țurea Irina împreună cu Țurea Sergiu au procurat apartamentul cu nr. cadastral *****din ***** cu suprafața de 59, 3 m.p.

Ulterior, la 01 februarie 2021, reclamanta Pogor Nina a expediat în adresa pârâților cerere de restituire a sumei de 29 500 EURO, însă până în prezent această datorie nu a fost restituită.

De drept, își întemeiază pretențiile pe dispozițiile art. art. 572 alin.(1)-(2); 774 alin.(1)-(2); 776; 796-797; 1242 alin.(1); 147 alin.(1)-(4); 148 alin.(1) Cod civil.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 16 noiembrie 2023 acțiunea civilă a fost admisă parțial:

- ✓ S-a încasat de la Țurea Irina în beneficiul lui Pogor Nina datoria în sumă de 29 500 EURO, conform cursului BNM la data executării. În rest, acțiunea înaintată către Țurcan Sergiu s-a respins ca neîntemeiată;

✓ S-a încasat de la Pogor Nina în beneficiul lui Țurea Sergiu cheltuieli de judecată compuse din asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Solicitarea apelantei:

La data de 22 noiembrie 2023, apelanta Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu, a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi soluții prin care acțiunea să se admită integral, cu încasarea datoriei în mod solidar (f.d.1, vol.II).

Prin încheierea Colegiului Civil al Curții de Apel Nord din 29 ianuarie 2024 nu s-a data curs cererii de apel depusă Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu și s-a acordat termen până la 29 ianuarie 2024 pentru prezentarea cererii de apel motivate, și dovada achitării taxei de stat în mărime de 7 022,44 lei (f.d.11-14, vol.II).

La data de 14 martie 2024, apelanta Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu, a depus dovada achitării taxei de stat (f.d.22, vol.II) și cererea de apel motivată, cu solicitarea admiteri apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond și pronunțarea unei noi soluții prin care acțiunea să fie admisă integral, cu încasarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 7 022,44 lei, din contul pârâtului/intimatului Țurea Sergiu în beneficiul apelantei Țurea Irina (f.d.18-21, vol.II).

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel apelanta, a menționat că, instanța de fond nu a ținut cont că, recipisa menționată în speță deși a fost încheiată doar de către unul din soții, a fost emisă în timpul căsătoriei acestora. Astfel, indică că, apartamentul cumpărat de banii împrumutații de la reclamanta/intimata Pogor Nina de către aceștia a intrat în proprietatea lor comună în devălmășie, iar obligațiile rezultate din recipisa dată, la fel, urmează a fii executată de ambii soți.

La acest compartiment, instanța urma a aprecia critic argumentul lui Țurea Sergiu precum că, apartamentul a fost procurat din sursele financiare proprii, care le-a dobândit prin vinderea unor mijloace de transport aduse peste hotarele țării, fapt care nu a fost demonstrat prin probe.

Afirmă că, la data împrumutului foștii soții se aflau în căsătorie și urmează să răspundă solidar pentru restituirea acestuia, dat fiind că mijloacele bănești împrumutați de Țurea Irina au fost folosiți în interesul familie pentru procurarea apartamentului în devălmășie situat în *****.

Mai afirmă că, apartamentul nominalizat constituie proprietate comună în devălmășie, iar Țurea Sergiu, nu a demonstrat faptul că, suma împrumutată de Țurea Irina de la Pogor Nina nu au fost folosiți în folosul familiei, or, potrivit art.371 alin.(2) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019), orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

De drept își întemeiază pretențiile pe dispozițiile art.art.8 alin.(2) lit.a); 512 alin.(1); 514; 572 alin.(1)-(2); 867 alin.(1); 871 alin.(1); 371 alin.(1) Cod civil (în redacția de până la 01.03.2019); art. art. 201 alin.(1)-(5); 24 alin.(1)-(2) Codul familie.

La data de 23 mai 2024, intimatul Țurea Sergiu prin intermediul avocatului Maxim Larisa a depus referință prin care a pledat pentru respingerea apelului declarat de Țurea Irina, cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

În susținerea acesteia, intimatul nu recunoaște acțiunea înaintată de Pogor Nina, deoarece este rezultatul unei înțelegeri prealabile între Țurea Irina și mătușa sa, Pogor Nina, având ca scop excluderea lui Țurea Sergiu din dreptul de proprietate asupra cotei de ½ din apartamentul situat în *****.

Intimatul susține că, apartamentul menționat a fost achiziționat de către soții Țurea din mijloace financiare proprii, disponibile la momentul procurării, fără contribuția materială a Ninei Pogor. În perioada căsătoriei, Țurea Sergiu pleca periodic la muncă în Federația Rusă, iar ulterior, după obținerea cetățeniei române, și până în prezent, în Germania.

În intervalul 2010–2014, acesta și-a desfășurat activitatea în Germania în mod neoficial, având în vedere că până în anul 2014 cetățenii români nu aveau acces legal la piața muncii din Uniunea Europeană fără permis de muncă. Din acest motiv, veniturile obținute de Țurea Sergiu în Germania pentru perioada 2010–2013 nu pot fi documentate oficial.

Mai menționează că, în Germania, Țurea Sergiu a lucrat inițial o perioadă scurtă în domeniul construcțiilor, ulterior fiind angajat ca mecanic auto într-un service. În paralel, acesta transporta în Republica Moldova automobile și mașini de cusut din Germania, în scopul valorificării acestora prin revânzare, obținând astfel venituri suplimentare.

În susținerea celor relatate, în temeiul art. 119 Cod de procedură civilă, intimatul a solicitat audierea următorilor martori: ***, *****, *****, *****, ***** și *****, care pot confirma circumstanțele referitoare la proveniența și existența fondurilor proprii utilizate pentru achiziționarea apartamentului.**

Indică intimatul că, recipisa scrisă de mână de Țurea Irina din data de 18 noiembrie 2013 este una falsă, scrisă cu data din urmă aproximativ anul 2019. Această recipisă au scris-o pe hârtie veche cu o compoziție de gel sau apoasă de scriere și au lăsat-o să se învechească, pentru ca expertiza fizico-chimică să nu poartă determina vechimea creării ei.

De rând cu cele nominalizate, solicită încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în instanța de apel în mărime de 10 000 lei.

Declarațiile părților în ședința de judecată a instanței de apel:

Avocatul Maxim Larisa în interesele intimatului Țurea Sergiu, a pledat pentru respingerea cererii de apel ca neîntemeiată, cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 lei.

Menționează că, recipisa datată cu 18 noiembrie 2013, nu este semnată de către intimat, deși Țurea Sergiu este menționat în conținutul documentului, nu a cunoscut despre existența acesteia, care la acel moment se afla în Republica Moldova și nu a participat în nici un mod la redactarea sau semnarea acesteia.

Având suspiciuni rezonabile că recipisa ar fi fost redactată în anul 2019, fapt care nu a putut fi confirmat de expertiza tehnico-științifică din cauza imposibilității determinării certe a datei reale de întocmire.

În ceea ce privește apartamentul în litigiu, reiterează faptul că, acesta a fost achiziționat din surse proprii ale intimatului, suma de 140 000 lei fiind achitată integral, aspect confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat notarial. Cu toate acestea, în recipisă este indicată o sumă de 29 500 EURO, pretins a fi fost împrumutată în vederea achiziționării apartamentului. Acest fapt este contrazis de probele administrate în cauză, neexistând dovezi concrete privind remiterea efectivă a sumei menționate sau existența unei obligații de restituire.

Apelanta Țurea Irina și avocatul acesteia Munteanu Violina, intimații Țurea Sergiu și Pogor Nina, fiind legal citații în ședința de judecată (f.d.25-29, 55-56, vol.II) nu s-au prezentat. Procedura de citare legală a fost respectată.

Prin urmare, Colegiul Civil în conformitate cu prevederile art. 379 Cod procedură civilă a dispus examinarea cauzei în lipsa părților legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat şi care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art.362 alin.1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de apel constată că judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii la 16 noiembrie 2023, iar cererea de apel nemotivat a fost declarată la 22 noiembrie 2023, iar cel motivat la 14 martie 2024, prin urmare în termenul legal.

În conformitate cu art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit prevederilor 373 alin.(1), (2) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În conformitate cu prevederile art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

La articolul 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, se stipulează că, în motivare se indică circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază

concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.

În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și jurisprudența CtEDO, instanțele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conțină circumstanțele cauzei

constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și/sau procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți etc.

Conform art. 373 alin. (3), (5), (6) Cod de procedură civilă, în cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. (5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor instanței de apel, ultima are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*

În cadrul examinării cauzei, Colegiul Civil a constatat că, la data de 18 noiembrie 2013, între reclamanta Pogor Nina și pârâta Țurea Irina, a avut loc încheierea unui contract de împrumut, întocmit sub formă de recipisă, prin care pârâta Țurea Irina împreună cu soțul acesteia Țurea Sergiu a împrumutat de la reclamantă suma de 29 500 EURO, cu întoarcerea banilor la prima voință pentru procurarea apartamentului (f.d.17, 164, vol.I).

Conform copiei certificatului de căsătoriei nr. CS-V0614226 din 07.05.2008 anexat la materialele cauzei într-adevăr s-a constatat că la data de ***** Țurea Sergiu și Țurea Irina și-au înregistrat căsătoria (f.d.24, vol.I).

La data de 07 noiembrie 2013 a fost întocmit contractul de vânzare-cumpărare nr.7253 prin care pârâta/apelanta Țurea Irina acționând în numele reclamantei/intimatei Pogor Nina a înstrăinat apartamentul amplasat în *****, cu nr. cadastral *****, la prețul de 490 000 lei (f.d.155-156, vol.I).

La 22 noiembrie 2013 a fost întocmit contractul de vânzare/cumpărare nr.7591 prin care Țurea Irina a procurat bunul imobil cu nr. cadastral *****în sumă de 140 000, 00 lei. (f.d.162-163, vol.I).

Astfel, potrivit certificatului din 26 noiembrie 2013 eliberat de Agenția Relații Funciare în baza contractului de vânzare/cumpărare nr.7591 din 22 noiembrie 2013 a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil situat în *****, suprafața 59, 3 m.p. număr cadastral *****, proprietari fiind Țurea Irina și Țurea Sergiu (f.d.27, vol.I).

Ulterior, la 6 iunie 2015 a fost înregistrat certificatul de divorț prin care în baza hotărârii Judecătoriei Bălți din 2 iunie 2015 căsătoria încheiată între Țurea Sergiu și Țurea Irina a fost desfăcută (f.d.25-26, vol.I).

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul central din 20 decembrie 2021, a fost admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Țurea Irina împotriva lui Țurea Sergiu privind stabilirea cotelor-părți ideale din bunul imobil și încasarea cheltuielilor de judecată, astfel s-a stabilit cotele părți ideale din bunul imobil, apartament cu suprafața de 59,3 m.p cu nr. cadastral *****, amplasat în ***** a câte ½ cotă-parte pentru Țurea Irina și Țurea Sergiu (f.d.228, vol.I).

Potrivit concluziei raportului de expertiză judiciară nr. 986 din 7 iulie 2023, expertul refuză formularea concluziilor la întrebările din Încheierea din 17 noiembrie 2021 (dacă data executării textului manuscris și semnăturilor din Recipisa în litigiu din numele Țurea Irina datată cu 18 noiembrie 2013 corespunde cu data indicată în aceasta, 18.11.2013, sau altei perioade de timp) din motiv că la demersul expertului de solicitare a materialelor pentru comparație nr. 71d din 09.03.2023 și demersul repetat nr. 124d din 13.04.2023 nu au fost prezentate monstre de acte/documente, pe care să fie prezentate texte manuscrise și/sau semnături executate de către Țurea Irina și Pogor Nina executate cu instrument de scris (pix) cu pastă de culoare neagră la data de 18.11.2013 și în perioada apropiată acesteia (până la și după această dată), precum și din perioada presupusă a anului 2019.

Totodată potrivit expertului actele/documentele enumerate mai sus, cusut în dosarul civil nr. 2-3057/2021 (f.d. 120-121, 122-123, 126-127, 128-131, 155-156, 157, 158, 159-160, 161, 162-163) nu corespund cerințelor indicate în demersul și demersul repetat de solicitare a materialelor și nu pot fi utilizate în calitate de materiale de referință/comparație în scopul determinării corespunderii datei/perioadei executării actului.

De asemenea potrivit concluziilor expertului judiciar, recipisa din 18 noiembrie 2013 privind împrumutul de către Țurea Irina a sumei de 29 500 EURO de la Pogor Nina nu prezintă caracteristici de modificare a conținutului inițial și/sau învechire artificială a actului în litigiu.

În vederea recuperării sumei împrumutate, precum și a soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 01 februarie 2021, Pogor Nina a expediat pârâților o cerere prealabilă, în conformitate cu prevederile legale aplicabile, solicitând restituirea sumei totale de 29.500 EURO, acordată cu titlu de împrumut. Reclamanta a stabilit un termen de 30 (treizeci) de zile calendaristice pentru executarea obligației de restituire, termen care curge de la data primirii notificării. Cererea prealabilă a fost recepționată de către pârâți la datele de 04 februarie 2021, respectiv 22 februarie 2021, aspecte confirmate prin avizele de recepție emise de oficiul poștal și restituite reclamantei (f.d. 19-20, vol. I).

Drept urmare, reclamanta Pogor Nina prin acțiunea înaintată solicită încasarea în mod solidar de la Țurea Irina și Țurea Sergiu a datoriei în mărime de 29 500 EURO, conform echivalentului în lei la data executării hotărârii.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 16 noiembrie 2023 acțiunea civilă a fost admisă parțial:

- ✓ S-a încasat de la Țurea Irina în beneficiul lui Pogor Nina datoria în sumă de 29 500 EURO, conform cursului BNM la data executării. În rest, acțiunea înaintată către Țurcan Sergiu s-a respins ca neîntemeiată;
- ✓ S-a încasat de la Pogor Nina în beneficiul lui Țurea Sergiu cheltuieli de judecată compuse din asistență juridică în sumă de 5 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea judecătorească supra nominalizată, în termen legal, apelanta Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu, a contestat-o cu apel.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel constată că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Ab initio, instanța de apel reține că în conformitate cu art. 512 alin. (1) Cod civil (în redacția anului 1964 în vigoare la data întocmirii recipisei), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În corespundere cu prevederile art. 514 Cod civil (în redacția anului 1964 în vigoare la data întocmirii recipisei), prevede că obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii. Iar, conform art.2 alin. (1) și (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existența unei obligații, astfel obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

La rândul său art. 666 alin. (1) și (2) al Codului civil (în redacția anului 1964 în vigoare la data întocmirii recipisei), stabilește că, contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sânt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Respectiv, din conținutul recipisei din 18 noiembrie 2013 rezultă că, Țurea Irina și soțul acesteia Țurea Sergiu a luat cu împrumut de la Pogor Nina suma de 29 500 EURO, pentru procurarea apartamentului, pe o perioadă nedeterminată, cu obligația restituiri, totodată recipisa fiind semnată doar de Țurea Irina și Pogor Nina.

Astfel, obiectul juridic litigios dedus judecăţii constituie încasarea datoriei în temeiul contractului de împrumut ce rezultă din recipisa sus nominalizată, astfel se constată în mod cert că între Pogor Nina și Țurea Irina au existat raporturi obligaţionale de împrumut.

În conformitate cu art. 867 alin. (1) Cod civil (în redacția anului 1964 în vigoare la data întocmirii recipisei), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Potrivit art.871 alin.1 Cod civil statuează că, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

Totodată, instanța de apel va reține că, existența unei datorii certe, potrivit unei recipise întocmite de părți, presupune faptul că părțile implicate (creditorul și debitorul) au convenit asupra unei obligații de plată clare și precise, care este recunoscută de ambele părți.

Recipisa este un document oficial care atestă existența unui acord între părți, iar în contextul datoriilor, aceasta poate reflecta o înțelegere asupra unei sume de bani care trebuie plătită de către debitor către creditor, cu termenii și condițiile acestui acord.

Pentru ca o datorie să fie considerată certă potrivit unei recipise întocmite de părți, trebuie să îndeplinească anumite condiții legale și elemente esențiale:

- ✓ datoria trebuie să fie definită într-un mod clar, fără ambiguități, privind suma exactă datorată și termenul de plată;
- ✓ în recipisă, debitorul trebuie să recunoască faptul că are o datorie față de creditor. Aceasta poate fi o recunoaștere formală a unei datorii deja existente sau o confirmare a unui acord între părți;
- ✓ trebuie să fie clar stabilită data sau perioada în care suma datorată trebuie plătită. Dacă recipisa include un termen precis sau o dată concretă, aceasta ajută la identificarea unei datorii certe;
- ✓ recipisa trebuie să fie semnată de ambele părți (creditor și debitor) pentru a arăta că ambele părți sunt de acord cu termenii și condițiile acordului.

Astfel, părțile fiind în relații contractuale conform cărora acestea și-a asumat drepturi și obligațiuni-sânt obligați în egală măsură să fie respectate, obligațiile necesită a fi executate în modul corespunzător și în termenii stabiliți, în conformitate cu prevederile Legii, sau contractului, la caz care fiind încheiat la libera lor voință obligă părțile la ceea ce au stipulate expres în contract.

Prin urmare la caz, contractul de împrumut ce rezultă din recipisă, fiind un contract sinalagmatic, ce se caracterizează prin reciprocitatea și interdependența drepturilor și obligațiilor ce-i revin celor două părți, generează drepturi și obligații corelative pentru fiecare parte contractantă.

În situația din speță, Colegiul reține că, prima instanță temeinic a constatat că, recipisa întocmită de Pogor Nina și Țurea Irina contrasemnată de ambele părți la data de 18 noiembrie 2013 în baza cărora a fost transmisă suma de 29 500 EURO, reflectă existența unei datorii certe motiv pentru care just a fost admisă încasarea doar din contul Irinei Țurea în beneficiul Ninei Pogor suma în mărime de 29 500 EURO, potrivit cursului BNM, la data executării hotărârii.

Totodată, Colegiul menționează că, simpla mențiune a numelui și prenumelui lui **Țurea Sergiu** în cuprinsul recipisei **nu este de natură să dovedească asumarea de către acesta a unei obligații de restituire a sumei de bani**, în absența **semnăturii sale**. Lipsa semnăturii exclude posibilitatea calificării recipisei drept un angajament comun al ambilor soți, întrucât **nu este întrunit consimțământul expres al pretinsului co-debitor.**

La acest capitol, Colegiul civil va respinge ca nefondată aserțiunea apelantei potrivit căreia Țurea Sergiu ar fi obligat la restituirea sumei de 29 500 EURO doar în temeiul faptului că, la data pretinsei încheieri a recipisei (18 noiembrie 2013), se afla în căsătorie cu Țurea Irina, iar mijloacele bănești au fost folosiți în interesul familie pentru procurarea apartamentului în devălmășie situat în *****.

Or, simpla existență că, la momentul încheierii recipisei cei doi se aflau în căsătorie, nu implică automat solidaritatea între soți în ceea ce privește obligațiile asumate individual. Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Codul familiei, *fiecare soţ răspunde pentru obligaţiile proprii cu bunurile proprietate personală şi cu cota-parte din proprietatea în devălmăşie, care poate fi determinată de către instanţa judecătorească la cererea creditorului.*

Astfel, pentru a putea angaja răspunderea patrimonială a unui soț pentru o obligație asumată de celălalt, este necesară fie o **manifestare clară de voință** prin care să se implice în mod expres în acel raport juridic (de exemplu, prin semnarea actului sau garantarea acestuia), fie existența unei dispoziții legale exprese care să prevadă solidaritatea. În lipsa unui astfel de consimțământ explicit, nu se poate vorbi despre o răspundere solidară sau comună.

Aplicând aceste considerente la situația lui **Țurea Sergiu,** reiese că, deși acesta era căsătorit cu persoana care a încheiat recipisa în cauză, **nu poate fi angajată răspunderea sa patrimonială în absența unei participări directe** la asumarea obligației. Mai mult, nu rezultă că ar fi semnat respectivul document, că ar fi garantat obligația sau că și-ar fi exprimat în vre-un fel acordul față de conținutul acestuia.

Or, într-un stat de drept, principiul legalității și al răspunderii personale impune ca **nimeni să nu fie obligat pentru faptele sau actele juridice ale altuia,** cu excepția cazurilor în care legea o permite în mod expres. A impune o astfel de răspundere ar însemna o încălcare a libertății contractuale și a dreptului la proprietate.

Prin urmare, în lipsa unei implicări explicite, **răspunderea patrimonială a lui Țurea Sergiu nu poate fi angajată** pentru obligația izvorâtă dintr-un act juridic pe care nu l-a semnat, nu l-a garantat și nu l-a ratificat în nici un fel.

Sub un alt aspect, Colegiul civil menționează că, **la materialele cauzei nu au fost administrate probe directe** care să demonstreze cu certitudine faptul că, **suma de 29 500 EURO**, pretins a fi fost împrumutată de către Țurea Irina și Țurea Sergiu de la Pogor Nina, **a fost utilizată efectiv pentru achiziționarea imobilului cu nr. cadastral *****de către Țurea Irina și Țurea Sergiu.

Mai mult, există **o discrepanță semnificativă** între valoarea împrumutului menționat, **29 500 EURO** (aproximativ 516 250 lei conform cursului BNM la momentul procurării) și **prețul real de achiziție al apartamentului**, indicat în contractul de vânzare-cumpărare ca fiind de **140 000 lei**.

Respectiv, această diferență substanțială de valoare, în lipsa oricărei documentații justificative privind destinația concretă a fondurilor împrumutate, **infirmă legătura directă între suma menționată în recipisă și prețul apartamentului**, astfel încât **nu se poate concluziona că bunul imobil a fost achiziționat din mijloacele bănești**

împrumutate de la reclamantă/intimată, or o evaluare de piață a apartamentului procurat la materialele cauzei nu a fost prezentată.

De asemenea, potrivit **declarațiilor reprezentantului pârâtei/apelantei, avocat Violina Munteanu**, reclamanta **Pogor Nina**, fiind **mătușa pârâtei**, ar fi acordat suma de **29 500 EURO** cu titlu de împrumut, sumă pretins provenită din **vânzarea propriului apartament**, realizată la data de **07 noiembrie 2013**, în baza **contractului de vânzare-cumpărare nr. 7253** (f.d.155–156).

Cu toate acestea, **Colegiul civil constată** că și în această situație **există o discrepanță între suma pretins împrumutată și prețul real de înstrăinare al imobilului**. Astfel, apartamentul menționat a fost înstrăinat la prețul de 490 000 **lei**, în timp ce suma pretins acordată cu titlu de împrumut este de **29 500 EURO**, echivalentul a aproximativ **516 250 lei** la cursul oficial al BNM valabil la momentul achiziției imobilului de către pârâți.

Drept urmare, **nu pot fi reținute susținerile Irinei Țurea** potrivit cărora **apartamentul în litigiu ar fi fost achiziționat exclusiv din suma de bani împrumutată**, întrucât **ea și soțul său, Țurea Sergiu, nu ar fi dispus de mijloace financiare proprii**, neavând venituri, întrucât **nu ar fi fost angajați în câmpul muncii** la data respectivă.

Această afirmație este **contrazisă în mod clar de materialele probatorii aflate la dosar**, în special de **Adeverința emisă de IP „Agenția Servicii Publice" (f.d. 64–66)**, din care rezultă că, în perioada **2010–2015, pârâtul Țurea Sergiu a avut înmatriculate și ulterior a înstrăinat multiple autoturisme.**

În plus, potrivit **declarațiilor avocatului Maxim Larisa, reprezentantul pârâtului/apelantului**, în acea perioadă **Țurea Sergiu desfășura în mod constant activități de comercializare a autoturismelor**, activitate ce **i-a generat venituri substanțiale**, suficiente pentru a justifica **procurarea apartamentului în litigiu** din **surse proprii licite**.

La fel din materialele cauzei se atestă cu certitudine că la data întocmirii recipisei de către Țurea Irina, Țurea Sergiu se afla în țară. Astfel, Țurea Irina nu a argumentat în nici un fel, lipsa lui Țurea Sergiu la momentul semnării recipisei, în situația în care se pretinde, despre intenția ultimului de a angaja careva obligații solidare împreună cu Țurea Irina față de Pogor Nina.

Generalizând cele menționate supra, ținând cont că, la materialele cauzei nu au fost anexate probe pertinente și concludente care ar confirma expres faptul că pârâtul Țurea Sergiu ar fi știut despre suma împrumutată de către soția sa Țurea Irina prin recipisa datată cu data de 18 noiembrie 2013, și mai mult ca atât probe care ar confirma procurarea apartamentului nr. cadastral *****din acești bani împrumutați, Colegiul civil conchide că, instanța de fond corect a dispus încasarea doar de la Țurea Irina în beneficiul lui Pogor Nina a sumei de 29 500 EURO, potrivit cursului BNM, la data executării hotărârii.

Cu referire la cheltuielile de judecată, Colegiul civil menționează că, în corespundere cu art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun*

din taxa de stat şi din cheltuieli de judecare a cauzei.

Conform art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile, iar art. 96 alin. (11) Cod de procedură civilă statuează că cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Totodată, se menționează că, la determinarea cuantumului cheltuielilor pentru asistență juridică, au fost luate în calcul și Recomandările privind cuantumul onorariilor și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii Avocaţilor din 30 martie 2012, prevede că, pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora.

Colegiul Civil relevă că compensarea cheltuielilor de asistență juridică este condiționată de câștigul în proces și pierderea procesului, astfel odată ce Țurea Sergiu a avut câștig de cauză în proces, cheltuielile de asistență juridică solicitate spre încasare din contul apelantei în beneficiul intimatului urmează a fi admise, având în vedere că instanța de apel a respins apelul Irinei Țurea.

În instanța de fond interesele intimatului au fost reprezentate de către avocatul Maxim Larisa, pentru asistența juridică a căreia apelanta a achitat suma de 15 000 lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria PL 725175 (f.d.55, vol.I). Prin urmare reieșind din complexitatea cauzei și volumul de lucru a avocatului, instanța de fond corect a încasat suma de 5 000 lei cu titlu de asistență juridică.

La fel, Colegiu civil consideră necesar de a admite solicitarea intimatului Țurea Sergiu prin intermediul avocatului său, Maxim Larisa invocată în cererea de apel privind încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 10 000 lei suportate în instanța de apel.

În contextul celor supra elucidate, Completul civil reține că instanța de fond corect a aplicat normele de drept care se referă speței, a dat apreciere completă obiectivă și sub toate aspectele probelor, iar hotărârea dată este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces, iar careva temei legal pentru casarea hotărârii nu a fost stabilit în instanța de apel, astfel cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

În conformitate cu art.385 lit.a) CPC, Colegiul civil

D E C I D E :

Cererea de apel declarată de Țurea Irina prin intermediul avocatului Violina Munteanu, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 16 noiembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pogor Nina către Țurea Irina și Țurea Sergiu privind încasarea datoriei.

Se încasează de la Țurea Irina în beneficiul lui Țurea Sergiu, cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei în instanța de apel în sumă de 10 000 (zece mii, 00) lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs, la Curtea Supremă de Justiție, în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele completului,
judecător Grosu Stanislav

Judecătorii: Țihonschi Alina Holban Radu